

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 stycznia 2014 r.

W dniu 20 sierpnia 2012 r. powód G. B. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w W. (dalej (...)) o zapłatę kwoty 7.084,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 01 października 2011 r. miał miejsce wypadek drogowy w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki N. (...) o numerze rejestracyjnym (...) należący do powoda. Sprawcą szkody był kierowca pojazdu marki T., który w dacie powstania zdarzenia ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego Towarzystwa. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność z tytułu powyższego zdarzenia i po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi odszkodowanie za zniszczony pojazd. Powód w wyniku powyższego zdarzenia pozbawiony został możliwości korzystania z własnego pojazdu przez co zmuszony był do korzystania z pojazdu zastępczego przez okres 48 dni, z tego tytułu poniósł koszt w wysokości 7.048,80 stanowiący wartość przedmiotu sporu (pozew k. 1-3).

Nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. dnia 03 września 2012 r., w sprawie o sygn. akt I Nc 5906/12, nakazano pozwanemu zapłacić na rzecz powoda kwotę żądaną w pozwie wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 20 sierpnia 2012 r. oraz zwrot kosztów procesu (nakaz zapłaty k.68).

W nakazu zapłaty pozwany, działając przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zakwestionował żądanie pozwu co do zasady w zakresie żądania objętego pozwem, jak i co do wysokości. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że powód nigdy nie zgłaszał pozwanemu szkody dotyczącej poniesienia kosztów korzystania z pojazdu zastępczego ponadto pozwany wskazał, iż powód nie udowodnił konieczności najmu pojazdu zastępczego oraz jego długości (sprzeciw k. 75-76).

W toku postępowania doszło do przejścia strony pozwanej przez przeniesienie całego jej majątku na Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 01 października 2011 r. doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ samochód marki N. (...) o nr rej. (...) należący do powoda G. B.. Sprawcą wypadku był A. M., kierujący pojazdem marki T. (...) o nr rej. (...), który miał zawartą umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z pozwanym (...) S.A. w W. (okoliczność niesporna).

W dniu 01 października 2011 r. G. B. zawarł z (...) A. J. (1) najmu pojazdu marki D. o numerze rejestracyjnym (...) za okres od 01 października 2011 r. do dnia 17 listopada 2011 r. Czynsz najmu został określony na wysokość 120 zł netto za dobę. W dniu 19 marca 2012 r. Sprzedawca (...) A. J. (2) wystawił Fakturę Vat nr (...) na rzecz G. B. na kwotę 5.760 zł netto powiększonej o stawkę podatku Vat w wysokości 23 % łącznie 7.084,80 zł brutto. Faktura została wystawiona z tytułu najmu pojazdu zastępczego przez okres 01 października 2011 r. do 17 listopada 2011 r. (dowód: umowa najmu k. 66, faktura Vat k. 65).

Pozwany (...) S.A. w W., po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uznał swoją odpowiedzialność z tytułu wypadku z dnia 01 października 2011 r. i wypłacił powodowi odszkodowanie za uszkodzony pojazd (okoliczności niesporne)

Pozwem z dnia 22 marca 2012 r. G. B. skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. wniósł o zapłatę kwoty 21.939,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż żądana pozwem kwota stanowi zwrot kosztów związanych ze szkodą z dnia 01

października 2011 r. w postaci kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu. G. B. nie wskazał, innych kosztów związanych ze szkodą (okoliczności niesporne)

Ustaień faktycznych w zakresie koniecznego, niezbędnego i uzasadnionego czasu naprawy samochodu marki N. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przy uwzględnieniu zakresu uszkodzeń zaistniałych na skutek kolizji w dniu 01 października 2011 r. oraz przy uwzględnieniu wymiaru czasu pracy warsztatu, w którym dokonano naprawy Sąd dokonał w oparciu wnioski zawarte w opinii biegłego J. C., Sąd uznał, że opinia została sporządzona przez osobę posiadającą fachową wiedzę i doświadczenie. Wykształcenie biegłego oraz jego doświadczenie stanowią dla Sądu gwarancję rzetelności i dlatego wnioski wypływające z treści sporządzonej przez niego opinii przyjęte zostały jako wiarygodny dowód mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych we wskazanym zakresie.

Zaznaczyć należy, że wnioski sformułowane przez biegłego nie były ostatecznie kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd ograniczył dowód z przesłuchania stron do przesłuchania powoda(k.145) na zasadzie art. 302 § 1 k.p.c. albowiem przesłuchanie osoby upoważnionej do reprezentacji pozwanego w charakterze strony pozbawione było celowości. Tak też pełnomocnik pozwanego nie wniósł o przesłuchanie nikogo za pozwanego w charakterze strony.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Warunki obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych unormowane zostały szczegółowo w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 ze zm.). W myśl art. 34 ust. 1 powołanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu (art. 35). Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego wyznaczona jest – zarówno co do zasady, jak i granic – odpowiedzialnością tego posiadacza lub kierowcy (vide: orz. SN z dnia 29.11.1996 r., III CZP 118/96, OSNC 1997, nr 3, poz. 26).

W rozpatrywanej sprawie podstawą odpowiedzialności sprawcy szkody wobec powoda za przedmiotowe zdarzenie z dnia 01 października 2011 r., która determinuje odpowiedzialność ubezpieczyciela, jest art. 436 § 2 k.c. Przepis ten ustanawia opartą na zasadzie winy odpowiedzialność sprawcy szkody wyrządzonej w wyniku zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody. Sama zasada odpowiedzialności sprawcy kolizji, a więc i zasada odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela, były pomiędzy stronami bezsporne, nie ma więc potrzeby szerszych rozważań w tym zakresie. Spór pomiędzy stronami dotyczył celowości oraz uzasadnionego okresu wynajmu pojazdu zastępczego.

W tym miejscu wskazać należy, iż odpowiedzialność pozwanego, sprowadza się do ponoszenia jako ubezpieczyciela sprawcy kolizji, wszelkich ujemnych skutków szkody i zapłacenia odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej. Warunek odpowiedzialności zostanie spełniony, gdy szkoda powstała z zawinonego działania sprawcy kolizji i pozostawała w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem powodującym szkodę. Wysokość odszkodowania powinna być ustalona według reguł określonych w art. 361k.c. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem.

Podnieść należy, iż koszty wynajmu samochodu stanowiły szkodę w rozumieniu art. 415 k.c. Zgodnie bowiem z poglądem przedstawianym w doktrynie, gdy rzecz tyczy się pojęcia szkody, nie można tracić z pola widzenia tej istotnej okoliczności, że aby mówić o szkodzie w rozumieniu powołanych przepisów, trzeba stwierdzić uszczerbek (zmniejszenie) majątku poszkodowanego, który nastąpił wbrew woli uprawnionego (T. Wiśniewski [w:] Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. T. I, pod red. G. Bieńka, Warszawa 2005, s. 71). Zauważyć także trzeba, iż w przedmiotowym wypadku mamy do czynienia ze szkodą majątkową w postaci pozbawienia właściciela możliwości korzystania z rzeczy. W wyniku przedmiotowej kolizji za, którą odpowiedzialność ponosi osoba ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej, a więc w sprawie pozwany, poszkodowany został pozbawiony możliwości dysponowania posiadaniem przez niego środkiem transportu i korzystania z niego przez okres rozpoznania szkody przez Ubezpieczyciela. W omawianym zakresie przytoczyć należy uzasadnienie wyroku z 08 września 2004 r., IV CK 672/03, LEX nr 146324, które Sąd w pełni podziela. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego zawartym w tym orzeczeniu, utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. Nie można zatem podzielić stanowiska pozwanego, iż w niniejszej sprawie nie można mówić o zasadności poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego. Niewątpliwie uszkodzenie pojazdu, pozbawiło poszkodowanego możliwości korzystania z samochodu i uzyskiwania z tego tytułu dogodności poruszania się własnym samochodem. Koszty najmu pozostają więc w normalnym związku przyczynowym z działaniem wyrządzającym szkodę. Normalnym bowiem następstwem kolizji samochodowej, w wyniku której doszło do uszkodzenia samochodu, jest utrata możliwości korzystania z samochodu.

Pozwany podtrzymywał, iż powód nie przedstawił dokumentów, z których wynika czy faktycznie korzystał z najętego pojazdu. Zdaniem pozwanego zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego uzasadnione jest w przypadku gdy pojazd jest niezbędny do wykonywania pracy zarobkowej. W innych natomiast przypadkach zasadność taka winna wynikać z udokumentowanej konieczności wynajmu pojazdu zastępczego.

Takie stanowisko pozwanego nie znajduje uzasadnienia, w okolicznościach niniejszej sprawy: z zeznań powoda oraz świadka K. B. wynika, że w okresie najmu pojazdu zastępczego powód wykonywał zawód rzeczoznawcy samochodowego, oczywistym jest że charakter świadczonej pracy wymaga dużej mobilności. Siedziba pracodawcy powoda oraz częste wizyty u klientów niewątpliwie wymagały dostępu do samochodu zastępczego. Powód nie dysponował bowiem innym pojazdem, z którego mógłby korzystać.

Istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniem samochodu, a kosztami wynajmu pojazdu zastępczego przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 stycznia 1999 r., (II CKN 109/98, niepublikowane Lex Polonica Maxima). Wyrok ten, dotyczył pojazdu wykorzystywanego w ramach działalności gospodarczej, niemniej można go odnieść także do przypadków konsumpcyjnego wykorzystywania samochodu, który w obecnych czasach nie jest jedynie narzędziem służącym do pracy zarobkowej sensu stricto, czy zbytkiem ale przedmiotem konsumpcyjnym koniecznym do codziennego funkcjonowania. Trzeba przy tym bowiem pamiętać, iż prowadzone analizy i dyskusje oraz polemiki w omawianym obszarze, rozpoczęte zostały w innym niż obecnie otoczeniu społeczno-gospodarczym i w sytuacji, gdy pojazd mechaniczny nie był traktowany jako rzecz typowa, powszechna, zwyczajna, czy jako immanentny element naszej egzystencji. Brak jest zatem podstaw do czynienia w oparciu o powołany przepis art. 361 § 1 i § 2 k.p.c. rozróżnienia do jakich celów pojazd osoby poszkodowanej był wykorzystywany, a co za tym idzie bez wątpienia uznać należy, iż istnieje, zresztą nie kwestionowana na etapie postępowania likwidacyjnego odpowiedzialność za szkodę

Na marginesie wskazać należy, iż zgodnie z uchwałą z dnia 17 listopada 2011 r. Sąd Najwyższy wskazał, iż „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej” tym samym rozwiązane zostały wszelkie niejasności dotyczące zwrotu kosztów pojazdu najętego przez osobę fizyczną.

Wobec ustalenia, iż koszt najmu pojazdu zastępczego pozostaje w związku ze szkodą z dnia 01 października 2011 r. należało ustalić wysokość szkody w zakresie najmu pojazdu zastępczego. Pozwany zakwestionował, koszt najmu

pojazdu zastępczego przez powoda, wskazując, iż okres 48 dni nie mieścił się w ramach normalnego związku przyczynowego. Wobec rozbieżności stanowiska stron w powyższym zakresie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego. Biegły w swej opinii szczegółowo wyliczył technologiczny jak i rzeczywisty czas naprawy pojazdu powodów. Zgodnie z opinią biegłego technologiczny czas naprawy wynosił 4 dni, ale jak wskazuje biegły jest to tylko teoretyczny - wręcz idealny - przypadek odbiegający jednak od rzeczywistości. W praktyce rzeczywisty czas naprawy jest o wiele dłuższy, składają się na niego procedury przyjmowania i wydawania pojazdu, konieczność tworzenia odpowiedniej dokumentacji oraz czynnik ludzki. Biegły wyraźnie wskazał, iż naprawa uszkodzonego samochodu powinna zakończyć się po 6 dniach roboczych.

W sprawie niniejszej należy jednak zwrócić uwagę, na dwie okoliczności. Po pierwsze powód zgłosił szkodę dopiero 7 października 2011 r., podczas gdy sama kolizja miała miejsce 1 października. Dopóki ubezpieczyciel nie zostanie powiadomiony o zaistnieniu szkody, nie może podjąć działań w celu jej likwidacji. Zwlekając ze zgłoszeniem powód z jednej strony uchybił obowiązkowi minimalizacji szkody, z drugiej sprawił, że koszty wynajmu w tym okresie nie stanowią szkody likwidowanej z ubezpieczenia OC. Wobec braku zgłoszenia należy uznać, iż powód godził się na korzystanie z pojazdu zastępczego na własny koszt. Szkodą jest bowiem uszczerbek w majątku **doznany wbrew własnej woli**.

Po drugie nie można pominąć faktu, że okres naprawy został znacząco przedłużony przez działania pozwanego. Od chwili zgłoszenia do wyceny minęło aż 11 dni (protokół oględzin nosi datę 18 października 2011 r. (k.223). 10 listopada pozwany nie podjął jeszcze decyzji odnośnie wysokości odszkodowania (k. 217), stało się to dopiero 17 listopada 2011 r. (k. 202). Po ujawnieniu dalszych uszkodzeń likwidacja zakończyła się dopiero 14 lutego 2012 r. (k. 194).

W tej sytuacji należy uznać, że uzasadniony okres korzystania z pojazdu zastępczego zakończył się dopiero 17 listopada 2011 r. Uwzględniając zaś czas opóźnienia w zgłoszeniu, za który pozwany nie może ponosić odpowiedzialności, należy stwierdzić, że uzasadniony czas naprawy wynosił 41 dni, co przy stawce fakturowej 147,60 zł daje kwotę zasądzoną w punkcie I. wyroku wraz z odsetkami liczonymi od 13 października 2012 r. Odnosząc się do odsetek, zauważyć należy, iż zgodnie z art. 481 § 1 k.c. dłużnik opóźniający się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego jest zobowiązany do uiszczenia odsetek za czas opóźnienia. W braku określenia przez umowę stron stopy procentowej obowiązują odsetki ustawowe – art. 481 § 2 k.c. Opóźnienie się w spełnieniu świadczenia powstaje, jeżeli dłużnik nie spełnia go w czasie właściwym. W tym zakresie istotne znaczenie ma przepis art. 817 § 1 i 2 k.c. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c. pozwany był zobowiązany do wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od chwili otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Po bezskutecznym upływie tego terminu wierzyciel może domagać się odsetek za opóźnienie (por. uchwałę SN z dnia 9 czerwca 1995 roku, sygn. III CZP 69/95). Zgłoszenie szkody nakłada bowiem na zakład ubezpieczeń pewne obowiązki: w drodze postępowania likwidacyjnego musi ustalić zakres swojej odpowiedzialności, a następnie spełnić świadczenie albo odmówić jego spełnienia.

Zawiadomienie o szkodzie (w zakresie kosztów wynajmu) nastąpiło bowiem w dniu 12 września 2012 r. tj. w dniu doręczenia odpisu pozwu i od tego dnia biegł ustawowy termin 30 dni, a zatem żądanie odsetek od dnia 13 października 2012 r. jest uzasadnione.

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł, jak w punkcie I wyroku. Roszczenie zaś dalej idące z uwagi na zawyżone i nie udowodnione należało oddalić, co uczyniono w punkcie III wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym w niniejszej sprawie wygrana jak i przegrana została rozłożona pomiędzy stronami, a co za tym idzie zastosowanie znalazła reguła z art. 100 k.p.c.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.